

SLONOVINY

Suchdol / duben 2020

Úvodník aneb do každé rodiny SLONOVINY

Od podzimu jsme se scházeli, přemýšleli, vymýšleli, kulili plány, brady si mnuli, telefonovali, organizovali, psali, lidi na potkání oslovovali, ve stosedmičce debatovali, další a další dobrovolné nadšence na sebe nabalovali, a to proč? Abychom co nejlépe na nohy postavili celosuchdolský třídní divadelní, hudební a výtvarný festival SLON (Suchdolská Letní Otevřená Náruč), a to na komunitní zahradě. Slon pro rodiny. Slon pro všechny, kdo o něj budou mít zájem a budou se ho chtít zúčastnit.

Ze setkání lidí, kteří na Suchdole žijí, vědí o sobě a mají se rádi, měl našlápnuto velkolepý projekt. Ještě na Masopust stihlo neuvěřitelné komando suchdolských šiček ušít obrovského patchworkového slona, největšího na Holém vrchu, z šedesáti čtverečních metrů recyklovaných a obarvených látek. Hasiči mu poskytli ubytování v požární zbrojnici, silní nosiči s mahutem v čele ho doprovázeli. Slon byl Suchdolu veřejně představen, a přijat. Získal

si mnoho nových přátel, fanoušků, podporovatelů a štědrých dárců, všem za to patří veliký dík!

Slon ožil a teď už kráčí svou cestou...

Všechny nitky přediva se už už splétaly do pevné osnovy, když začala dobývat svět armáda virů s korunou. Svět se postupně zastavoval a nuceně stahoval do sebe. Doba roušková, bezkontaktní, zvláštní bezčasí.

I Slon musel do karantény.

Červnový termín festivalu jsme byli nuceni odložit, divadelníky, hudebníky a ostatní účinkující s omluvou a lítostí odvolat.

Slon se ale ze své izolace hlásí o slovo. Píše noviny, dokonce Slonoviny. Chce všechny pozdravit a potěšit.

A protože sám na vlastní sloní kůži ví, jak těžké je se odstěhovat z domova, zvykat si v cizí zemi, naučit se cizí jazyk, zdraví všemi jazyky ty sousedy, kteří přišli z jiných zemí, aby v Suchdole, byť na chvíli, našli nový domov: Dobrý deň priatelia! Pryvit druzi! Privět družia! Xin chào! Bonjour les amis! Buongiorno amici! Hello friends! Hola amigos!...

Slon má v plánu, jestli to bude jen možné, nám v prvním zářijovém víkendu představit své Slůně, malý festiválek na jedno odpoledne, s divadlem, hudbou, dílnami. Po dlouhém půstu se zase všichni sejdem. Slůně pak přes zimu zesílí, vyroste, budeme se o něj taky patřičně starat, a v červnu 2021 doroste do Slona, který převezme štafetu od svého rodiče a uspořádá nám tu nový festival. Nevíme, jaký bude. Doba bude jiná, okolnosti budou jiné, jen jeho tvůrčí duch soudržnosti, pospolitosti a přátelství určitě zůstane.

Slovo Slona!

PŘÍBĚH O SLONĚM PUTOVÁNÍ

Je trochu neohrabaný, vystřížený z dvoulistu kartónu, papírové uši má provlečené škvírami a u nohou růži. Vystřelenou na pouti? Jaký je jeho příběh?

1. ZASTAVENÍ / SLAŤA

V roce 1908 se na pražském výstavišti v Holešovicích koná Jubilejní výstava u příležitosti 60. výročí panování císaře Františka Josefa I. Stojí tu obrovská socha slona, na zádech nese sudy s pivem... Toho dutého slona se železobetonovou konstrukcí si tu postavil Pražský akciový pivovar. Jeho autorem je sochař Karel Novák, žák slavného J. V. Myslbeka. Až do října 1908 uvnitř funguje restaurace. Pak ale výstava skončí a slona kupuje hostsinský Šenk ze Sedlce u Prahy. Od něj pak Čechoameričan Karel Pivoňka, který v Sedlci začíná provozovat hotel California i s restaurací U Slona.

Začátkem 60. let 20. století malá A. jezdí s bratrem vlakem do blázince do Horních Bečkovic, kde jejich teta E. pracuje jako psychiatr. Na zastávce v Sedlci malá A. vždycky ukazuje velkého slona, je to největší atrakce celé tříhodinové cesty. V blázninci je pak atrakcí víc, nejvíc si A. pamatuje, jak si s bláznou a s bratrem hrají ping-pong.

2. ZASTAVENÍ / SMUTEK A ZMAR

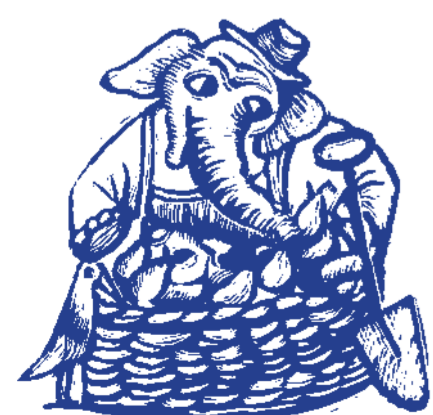
„Stával jsem u okna vagónu a už od Podbabby jsem vyhlížel jeho obrovské tělo. Nedaleko bylo nádraží a vagón někdy přešel mimo. Tím větší štěstí, když zastavil poblíž. Restaurace ztrácela záhy na své přitažlivosti. Sedlec byl výletním místem Pražanů a hosté sedali radši na slunné zahrádce pod slonem a dívali se na řeku. Počal pomalu chátrat. Nejdříve mu upadly zčernalé kly a začal se drobit chobot opírající se o žlutý písek zahrady, pak uši a ostatní. To mi však nevadilo. Zvykl jsem si na jeho smutek a pokračující zmar. Ještě přednedávnem našel jsem čtyři cihlové sloupy, které byly ukryty v jeho nohou a nesly jeho tělo. Pokud býval ještě jakžtakž pohromadě, nikdy jsem neopomenul vyhlédnout z okna a podívat se na tu chátrající památku, která tam, žalostná, vydržela mnoho let. Od roku 1908 až na práh mého stáří. Z jedoucího vlaku se mi zdávalo, a já to zdání v očích jen podporoval, že slon kráčí. Jednou mi šel naproti, jindy se mi vzdaloval. Na jaře krácel mezi chomáčky bílých květů, v létě mezi růžemi a v zimě se brodil ve sněhu.“

Jaroslav Seifert, Všecky krásy světa

Slon se pomalu drolí a drolí, až ho v roce 1969 definitivně srovnají se zemí. Ale opravdu?

3. ZASTAVENÍ / RODINNÁ ALBA

V roce 2005 Adriana s Magdalenou uspořádají na suchdolské radnici výstavu fotografií z rodinných alb a na několika pohlednicích se zase objeví sedlecký Slon. Všichni na něj vzpomínají. Přináší dobrou náladu. Autorky výstavy si sednou a vystřihávají a vystřihávají, až vystřihnou 120 pozvánek na výstavu. Při jejich otevření se uprostřed vztýčí papírový sedlecký slon.

4. ZASTAVENÍ / DIVADELNÍ TRŇKOVÁ ZAHRAĎA

Někdy před pár lety se nám pár takových slonů vloudilo do jednoho z představení Ochotných Suchdolníků...

5. ZASTAVENÍ / PŘÁTELSTVÍ

Jednou loni, v létě, určitě v sobotu odpoledne. Adriana zrovna kleče pleje horní konec záhonu, který lemuje celou jejich ulici, a hrozně se přitom mračí, protože když pracuje, tak se vždycky tváří všelijak – jazyk vystrkuje, čelo křabí. Zarachotí kolem nějaké větší starší auto, a místo aby zatočilo doprava do Stržné ulice, zabrzdí. Z otevřeného okénka zahlaholí milý hlas: „Ahoj!“ Je to Matěj. Tak jak Adriana je, s motýčkou v ruce, v košili po Brodovi, ve špinavých zahradnických kalhotách, na které je velmi pyšná (na staré odrbané manšestráky přišla dvě velké záplaty na kolena a ty vycpala silnou vrstvou molitanu), běží k Matějovi. „Musíme už ten festival na Suchdole konečně udělat!“ „Tak jo!“, smějí se oba.

Adriana chodí ráno „se pesem“ (jak říkal její italský tatínek) na procházku na Kozí hřbety. Krásně se přitom přemýšlí, hlavně, když nikoho nepotká. V tom nesdílí názor svého psa, který je naopak rád, když potká psů co nejvíc. Tak jdou, ona si myslí své, pes čuchá a taky si myslí své. Ona myslí na festiválek: jak ho pojmenovat? Myšlenky jsou jako voda, plynou, zachytit se pořádně nedají, převalují se jedna přes druhou: Malý Alenáš? Podle Mikuláše Alše? To už ale vymysleli jiní, to nejde. Tak něco Suchdolského, Letního, Otevřeného, a najednou se to vyloupne: S.L.O.N. = Suchdolská Letní Otevřená Náruč (nebo radši Náves, aby to nebylo moc patetické?). A tak festiválek dostal jméno: SLON.

6. ZASTAVENÍ / NOC VE ZBROJNICI

A pak nějak v půlce února přišel do Suchdola Masopust... a s ním Slon, veliký jako střecha od stodoly – krásně barevný, sešitý z mnoha starých hadříků.

„Když jsme to naše zvíře poprvé vztýčili, urovnali mu uši a ocas, zjistili jsme, že je slon tak velký, že se nikam nevejde. Zároveň bylo potřeba, aby byl na masopustní defilé připraven a našťořen všemi pentlemi. Ažyl mu poskytli dobrovolní hasiči, kteří mu ochotně otevřeli vrata zbrojnice, ba dokonce vyjeli požárním vozem na plac. Slon tam pak poslušně nakráčel, přitiskl se ke zdi zbrojnice, svěsil uši i ocas a tiše držel až do masopustního rána. A pak jsme s ním dotančili až na Holý vrch ...!“

Suchdolské šičky, Vzpomínky

7. ZASTAVENÍ / BEZ BOT A BEZ ČEPICE

... a světe div se! Slon se dal do pohybu a odkráčel směrem ke hřišti, po Suchdolské (stosedmička, kterou potkal na silnici u komunitní zahrady se mu vyhnula velikým obloukem!) až ke škole... Slovníková škola suchdolská je dominantou staré části obce a její původní část je také nejkrásnějším dílem moderní architektury široko daleko. Není tedy divu, že tu Slon na nějakou dobu spočinul, poslechl si písničky malých sboristů a kochal se tím, jak „barevně akord červených cihel spolu s bílým spárováním a bílými okny v čistém barevném kontrastu si zachoval svou svěžest a krásný vzhled“, jak píše místní kronikář pan Laštovka v kapitole o založení školy. Máte snad dojem, že tu škola stojí odjakživa? No, tak to se raději zeptejme kronikáře na pár dalších detailů...

Ještě před necelými sto lety chodily prý děti ze Suchdola a Budovce, stejně jako z Úholiček, Moráně, Stanic a Černého Vola, do školy do Únětic. Hlavně v zimě, protože v létě musely pomáhat doma. Někdy bez bot a často bez čepice. Bylo to kruté a všichni to věděli – také to v dětství zažili. Ale léta běžela, děti mrzly a na ministerstvu to nikoho nezajímalo... A proto si jednoho dne zavolali Suchdolští na pomoc veleváženou komisi tří úředních znalců: jednoho technického, jednoho zdravotního

a jednoho školního. Ti se poradili a dne 13. 3. 1930 společně, bez bot a bez čepic, vyrazili na cestu ze Suchdola do Únětic. Toto úřední ohledání školní cesty započalo na křižovatce u Akcízu. Cesta vedla po dnešní silnici směřující na Horoměřice a dále po severní straně Kozích hřbetů, kde to hrozně fouká, jak konstatoval zdravotní znalec: „...po největší část roku zde vanou prudké větry, proti kterým musí děti ze Suchdola do školy únětické docházeti.“ Pokračovali přes potok a únětickou serpentinu ke kostelu, až došli ke škole. Technický znalec změnil délku cesty na 5 458 metrů. Školský znalec vedl cestou deník – velmi dramatické líčení, zakončené doporučením, aby byla ze zdravotních důvodů, jakož i poměrů bezpečnostních a povětrnostních, zřízena vlastní školní budova v Suchdole.

Podepsáni všichni tři znalci.

Tím bylo rozhodnuto. Obec si vzala velikánskou půjčku u Zemské banky, čímž znásobila svůj už tak dost velký dluh za elektrifikaci. Podle projektu architekta Josefa Herínka stavěla firma bratří Kavalírů ze Smíchova za nadšené pomoci místních, vzhledem k probíhající hospodářské krizi jinak nezaměstnaných dělníků. Při kopání základů tu našli pravěkou nádobu – popelnici – a v ní 6 000

8. ZASTAVENÍ / KŘÍŽOVATKA

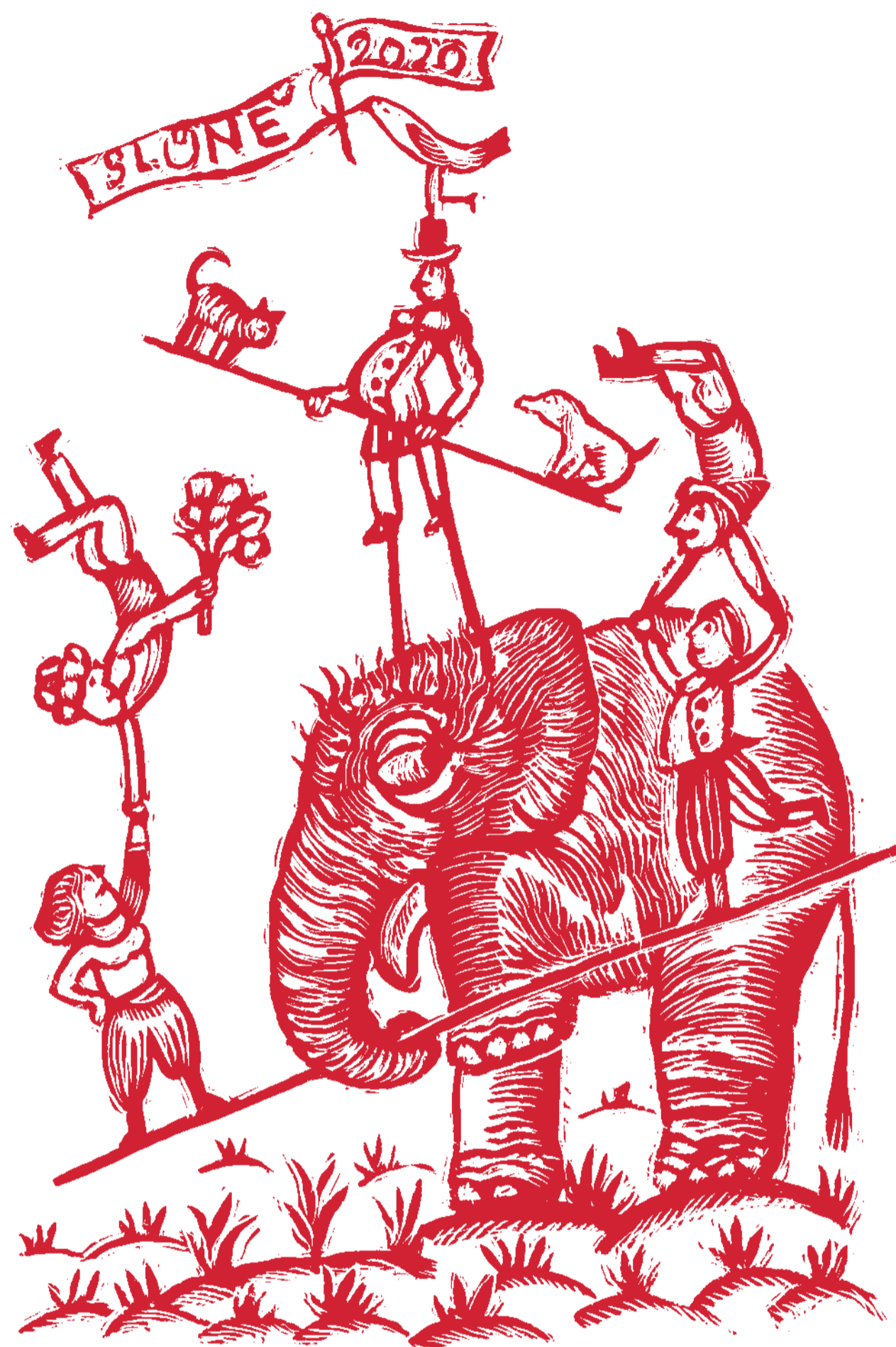
Festival SLON měl být zahájen u kaple sv. Václava. Proč zrovna tam? No přece proto, že je to nejhezčí místo na Suchdole! A možná jediné, jehož autentický charakter nepřeválcovaly vrstvy živelné lidské aktivity. Nebo je to možná jen tím, že je tak daleko a rozpínavost města k němu ještě nedosáhla. Každopádně je tento malý kousek prostoru výjimečným místem, naplněným duchovní, historickou a pietní silou. Umocňuje ji vědomí, že nebyť práce dlouhé řady vesměs neznámých lidí, kteří o kapli po tři staletí často navzdory politickým režimům s velkým fyzickým úsilím pečovali, mohli bychom se tu dnes kochat nanejvýš romantickou rozvalinou...

Počátek významu místa je spojen s neblahou událostí, se kterou můžeme dnes, díky současné pandemii, pociťovat vzdálené souznění: s velkou morovou ranou z roku 1680, kdy sem, až k samým hranicím svého území, vozili suchdolští své zemřelé. O čtvrtstoletí později tu suchdolský rychtář a šafář Martin Ježek s podporou benediktinů z Emauzského kláštera postavil zděnou zvonici jako dík za zažehnání morové rány. Zvonice, později kaple sv. Václava, tu zůstala jako memento, podobně jako morové sloupy a jiné stavby.

9. ZASTAVENÍ / TICHŮ

A najednou se musel Slon, a s ním celý svět, zastavit. Všichni jsou v karanténě, šíří se epidemie. Školy jsou zavřené. Do obchodů se chodí striktně jen nakupovat. Chodí se z domova jen do práce a z práce honem zase domů. Hranice jsou po tolika letech už zase uzavřené. Lidé se nesmějí potkávat. Ven se chodí jen s rouškou přes obličej. V nemocnicích to prská ve švech. Slon je disciplinovaný, čeká. Nemůže chodit ven. Nemá roušku. Čeká, až mu ji někdo ušije. (A v pražské ZOO se mezitím narodila zdravá sloní holčička!)

10. ZASTAVENÍ / NADĚJE

Slon už má roušku! A připravuje tyhle Slonoviny! V prvním zářijovém víkendu, na Borise nebo Boleslava, představí své Slůně! Slůně přes zimu vyroste a zesílí

...a v červnu 2021 nám přinese nový festival!

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme všem podporovatelům, mecenášům a dobrovolníkům, bez nichž se komunitní festival nebude moci uskutečnit. Těto podpory a důvěry si velmi vážíme. Věříme, že se společné dílo podaří, i když o něco později.

Zvláštní poděkování patří městské části Praha Suchdol, Odboru kultury Magistrátu hlavního města Prahy a Nadaci Via, která projekt podpořila v programu Živá komunita. Těšíme se na plánovanou spolupráci se společností KOSMAS.

Tirage aneb tiráž, náklad, z francouzského tizer, tisknout nebo také, v našem případě, táhnout. Čili kdo Slonoviny mimo Slona táhne?

Vydal vlastním nákladem:

Suchdol žije, z. s.,
/ festivalslon.cz / redakce@festivalslon.cz /

Redakce – abecedně:

Adriana Skálová, Andrea Szczuková, Iva Sokolová,
Jitka Hlaváčková, Lucie Kubečková, Martina Kupsová,
Matěj Forman

Tisk:

Tiskárna Daniel / tiskarna-daniel.cz /

Náklad:

3 300 výtisků

V Praze, duben 2020